

Шормо эл, порымлык да гимн берр!

51-ше (3387) №,
2018 ий 22 декабрь,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

13 декабрьште
Э.Сапаев
лүмеш академи-
ческий опер да
балет театрыште

Марий Эл Республикым вуй-
латыше А.А.Евстифеев да
Россий президентын Юл кун-
демысе полномочный ўшань-
енже Игорь Комаров
Театрын идалыкшым почы-
ныт. Мо мемнам вуча?

Россий мучко
театр марафон
эрташ тўналеш.
Марий Элыште ту-
дым руш балерине
Галина Уланова
лүмеш фестиваль почеш.
Умбакаже IV Марий Театр
Эл фестиваль шуйна да кум
фестивальным («Майатул»,
«Мост дружбы», «Зимние
вечера») уша.

М.Шкетан лүмеш Ма-
рий национальный
драмтеатр шушаш ийын 100
ияш лүмгечыжым палемда. У
тургымышто у сынан «Са-
лика» пьесе шындалтеш.
Кенежым «Мўкш отар» дра-
мым Морко район Унчо кун-
демысе пўртўс лонгаште
ончыкташ ямдылалтыт.

Республикысе самырык
театр да Курчак театр-
влакын репертуарышкышт
ятыр йоча спектакльым пур-
тымо. «Школьная классика»
да «Театры – детям» феде-
ральный проект почеш школ-
лашке лектедат.

ПОДПИСКЕ

Связь отделе-
нийлаште «Ямде лийлан» под-
пискым ыштыза. Ак - 322
тенгеат 56 ыр.
Индекс - П4696.

Лотерейыш ушныза!
Тўн приз –
смартфон.

Рекламе.

Йонгалт, марий муро!

Фото - О.ЗАМЯТИНА архивше гыч.

О.Н.Замятина скрипкаш шокташ Йошкар-Оласе 2-шо номеран
музык йоча школышто тунемын. 9-ше класс деч вара
И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжын
«оркестрысе кылан семўзгар» отделенийшкыже
пурен. Йошкар диплом дене пытарен. Вара
Астраханьысе кугыжаныш консерваторийыш туне-
маш пурен. 2009 ийыште Йошкар-Олашке пўртылме-
ке, 5-ше номеран, «Синяя птица» школ пелены-
се «Радуга» сымыктыш йоча школлаш-

2011 те тыршен.

ийыште Олеся

Николаевна Татарстан Республикасые

Менделеевск олаш куснен. Шочмо кундем деч
тораште илыме годым марий муро да марий сем деч
посна йокрокланен. Татарстаныште илыше калыкым марий
тўвыра дене палымым ышташ кумылжо шочын. 2004 ийыште
«Калейдоскоп» ансамбльым чумырен. Молан тыге лүмден?
Тиде лүмыштө – йоча-влакын талантышт, семўзгар дене
шоктен моштымо мастарлыкышт, тўрлө калыкын семже-влак.

Ансамбльыш шым-латныл ияш 11 изи скрипач коштеш.
Тышечын кумытын марий улыт. Репертуарыш ятыр марий
семым пуртымо. Ятыр конкурсышто лүмышт шокта. «Челны
собирает друзей» тўнямбал фестивальште кокымшо верым
налыныт. «Наш дом – Татарстан» республикысе этнокуль-
тур фестивальыште 1-ше вер дене палемдалтыныт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Сөгымаш!

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАЦИЯ

ПАСПОРТ

Россий мучко тўжем утла йоча «Мы – граждане России!» конкурсыш ушнен. Йоча-влак тунеммаш, спорт, мутсаска да мер пашашт нерген портфолио чумырен колтеныт. «Роль Конституции в моей жизни» видео-шонкалымашым войзеныт. Жюри 24 сенгышым ойырен. Куанен палемдена: нунын коклашке Марий Эл гыч шкетын! Коркатово лицейын 8-ше классыштыже тунемше Юлия Анисимова логалын. 12 декабрьште Москваште Россиян Элгөргө министерствыштыже Юлилан паспортым кучыктеныт.

В.СМИРНОВ.

17

декабрьште
Марий Элыште
Добровольцын
(Волонтёрын)
идалыкшым
петырыме.

Вечын кыдалаш шк олы н тунемшыже-влак шонго-влаклан полшаш коштыт. Теве Матвей Соловьев, Костя Смирнов, Матвей Аглашкин (4-ше класс), Маша Смирнова, Женя Еменгулов (2-шо класс), Лиза Шадварина, Аня Кудряшова, Даша Желонкина, Ефим Ломакин (1-ше класс) шкетын илыше Ульяна Николаевна Федотова деке миеныт. Нуно лумым шупшыныт, вўдым нумалыныт. Кызыт йоча-влак Уляна ковалан У ийлан пөлекым ямдылат.

А.Г.КРОПОТОВА,
туныктышо.
Советский район.

Шымлаш да аралаш

Йошкар-Оласе 1-ше номеран школ Марий тште кечылан пөлеклалтше шымлыме паша конкурсым кумшо ий почела эртарат. Ты ганат республикысе 6 район да рўдоласе 3 школ гыч 7-16 ияш ўдыр-рвезе-влак таңгасымашке ушненыт. Теве 7-12 ияш-влак коклаште Медведево район Ежово школын тунемшыже Аня Ямбаршева (туныктышо – Л.П.Зими́на) тукым гыч тукымыш куншышо, еш реликвийлан шотлалтше мужыран шовыч нерген каласкален. Онай пашаж дене икымше верым сенген налын. Аням снимкыште ужыда.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Тиде конкурсыш 2-шо номеран Красногорский школын тунемшыже-влакат ушненна. Теве, мутлан, 8-ше классыште тунемше Мария Зверева «Калыкмут – марий калыкын воштончышыжо» пашаж дене 1-ше верыш лектын. Мыят кугурак йолташем деч почеш кодын омыл, 3-шо верым налынам. Туныктышынам куандаренна, шонем!

Анна ВИНОГорова,
1-ше класс.

Провой кундем.

Тушто: *пижын да
пижын, кеч-куш кай –
пижын да пижын.*

Виче кундемшыште

30 ноябрьште Виче кундемысе Малмыж олаште эртаралтше конкурсышко миенна. Тушто Шорыкйол нерген сценкым модын ончыктенна. 5-8-ше классла коклаште шым коллектив таңгасен. Ме кумшо верым сенген налынна. Пеш куаненна!

Катя ОРЛОВА, 5-ше класс.
Марий Турек, Сысоево.

Историйым шергалына

1790 ий 24 декабрьште руш-турко сар годым (1787-1791) генерал Александр Васильевич Суворовын вуйлатыме руш войска Измаил турко крепостыым сенген налын. 24 декабрь Россияшты Воинский чап кече семын палемдалтеш.

*Школлаште теле
карикүл 29 декабрь гыч
10 январь марте
шуйна.*

Марий иылмым тунемше-влаклан Марий Эл Республикым Вуйлатыше А.А.Евстифеев лўм дене У ий ёлко 24 декабрьште Курчак театрыште лиеш. Тўрлө район гыч 120 йочам ўжыт.

*Печым
менге куча, айде-
мым – айдеме.*

*Жап уржалан ужаргаш –
Ужадалан тиде раш.*

26 декабрьште Йошкар-Оласе школлаште тунемше-влаклан «У ий йомак» пайрем Ленин площадьыште 11 шагатлан тўналеш. Йоча-влакым пагален вучат.

*Шинчалым
велаш ойрө –
шомак лектеш.*

Писылудым.

Йошкар-Оласе 29-ше номеран школын 10-шо классыштыже тунемше Анна Бут «Лесомания» всероссийский конкурсышто куд тўжем наре ўдыр-рвезе коклаште сенгышыш лектын.

МАРИЙ МУТЧО

БЕЛЯЕВА
Татьяна Николаевна,
филологий шанче кандидат,
доцент

Шочмо вер: Советский район Покшел Кодам ял.

Шочмо кече: 1978 ий 30 июнь.

Тунемме вер: Кодам кыдалаш школ (1985-1995 ийла). Марий кугужаныш университетын филологий пӧлкаже (1995-2000 ийла). Марий кугужаныш университетын марий сълнымут кафедрьже пеленысе аспирантур (2000-2003 ийла).

Диссертаций теме: «XX курымын кокымшо пелыже – XXI курым тӱналтышысе марий драматургийыште символ сынан образ-влакын поэтикышт».

Шанче вуйлатыше: филологий шанче доктор, профессор Р.А.Кудрявцева.

Паша корно: 2003-2009 ийла – марий сълнымут кафедрьн кугурак преподавательже; 2010-2012 ийла – туныктымаш да методике паша дене специалист; 2012-2013 ийла – Марий кугужаныш университетысе «Марий школ» лабораторийын вуйлатышыже; 2013 ий гыч – финн-угор да тагастарыме филологий кафедрьн доцентше.

Шымлыме паша: 160 угла шанче да методике пашан, 2 монографийын (иктыже тӱшкан возымо), 2 хрестоматийын авторжо.

- Татьяна Николаевна, тачысе кечын марий литературым шымлыше-влакым парня дене шотлаш лиеш. Шукыштын шанче пашашт йылме дене кылдалтын. Тендам марий литератур кузе сымыстарен?

– Марий сълнымут деке Кодам кыдалаш школышто тунемме годымак шӱмангынам. Шочмо йылмым да сълнымутым туныктышына Зоя Александровна Беляева моткоч ура чонан: почеламутым возаш, сълнын йонгалтараш туныктен. Ме тӱрлӧ конкурсышко чолган ушненна. Зоя Александровнан тӱрлӧ методике йӧным кучылтын чоньмо уроклаже кызытат порын шарналыт. Марий кугужаныш университетыште дӱмлӧ шанчызе-влак шинчымашнам пойдареныт. Филологий шанче кандидат-влакын: Силантий Сатеевич Сабитовын сымыстарыше йӱкшӧ тачат пылышыште йонга. Иван Семенович Ивановын радамлен ойлымыжо ушеш кодын. Фольклорист, филологий шанче доктор Александр Ефимович Китиковын марий калык ойпогым, финн-угор калыкын фольклоржым палымыже, энциклопедий кумдыкан шинчымашыже шанче аланыш шупшын. Мыйым марий сълнымутым шымлымаш пашашке филологий шанче кандидат, доцент Галина Никитьевна Бояринова сымыстарен. Тудын вуйлатымыж почеш кумшо курс гыч марий драматургийыште символ сынан образ-влакын семантикыштым, функцийыштым нергелаш тӱналме.

- Диссертацийыштыда мом шымленда? Келгынрак палдарыза.

– Курсовой пашам келгемден, авалтыме жапым кумданден, аспирантурышто тунемме годым тиде теме денак пашам шуенам. Вуйлатышем марий калыкын шанче сълнымут аланыштыже икымше шанче доктор, профессор Раисия Алексеевна Кудрявцева лийын. Тудо финн-угор тӱняште моткоч пагалыме, келге шинчымашан литературовед, кумда шинчаончалтышан профессор, ура чонан айдеме. Тудын кӧргӧ вий-куатше паша лектышым эреак лончылен нергелаш, кугемдаш уӱжеш. Марий сълнымут произведенийын поэтикыжым келгын лончылымыжо шочмо литератур деке эшеат лишемда, марий писатель-влакын пашашт дене кугешнаш амалым пуа.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Марийынат сълнымутшо юзо вийкуатан, моткоч кумда, келге. Тудо марийын историйжым, мерталитетшыли, тӱ вьражым чултпрен орчыктышо веле омыл, калыклар наций селтыра лалат кодаш полшышо вий.

10 декабрьште Йошкар-Олаште Шочмо йылмым туныктышо-влакын ассоциацийыштын Марий Элысе пӱлкажым ыштыме шотышто погыны-

маш эртаралтын. Пӱлкан пашажым Марий образований институтышто марий филологий ден культурологий кафедрым вуйлатыше Е.И.ИГНАТЬЕВА

(снимкыште) вуйлата.

- Елизавета Ивановна, шочмо йылмым аралыме йодышым рашемдаш ассоциаций кузе полшаш тӱгалеш?

- Шочмо йылмым аралыме йодыш дек чумыр калык мелын лийшаш. Тиде нелылыкым ик ег але тӱшка коранден ок керт. Мыланна мӱкш ешла илаш кӱлеш. Ассоциаций шочмо йылмым (кеч марий але руш, татар але удмурт, але вес йылме) аралыме, виянгден колтымо, калык, самырык тукум коклашке шынгараш полшымо, тӱрлӧ национальностян калык коклаште вашкылым пенгыдемдыме шонымаш дене пашам ыштышаш. Эн кугу тӱткыш ешлан лийман. Ача-ава-влак йочам воспитатлымаште эн кугу рольым модыт. Шочмо йылмым йӱратымат еш гыч тӱгалеш, вара йочасад, школ, туныктышо-влак ты сауле пашам умбакыже шуят. Вуйлатыше-влак дене икойыш шуын, шочмо йылмын, тиде предметым туныктышо-влакын статусыштым

Шочмо (тыгак руш) йылмым туныктышо-влакын Российысе ассоциацийыштым тений 17 январьште Москваште ыштыме. Тудын пашажым Россий Федерацийысе образованийым виянгдыме институт пеленысе Образованийын этнокультур стратегийже рӱдерым вуйлатыше О.И.Артеменко виктараш тӱгалеш.

кӱшкырак нӧлталман. Туныктышо шкежат уш-акылжым эре виян-

Шочмо йылме - тӱн туныктышо

дышаш. Кызыт шинчымашым пойдараш тӱрлӧ йӱн уло, вес калыкын паша опытшыланат энерташ уто огыл.

- Погынымашыште ассоциацийын вуйлатышыжым да полшыкалышыже-влакым сайлыме. Кӱмыт нуно улыт?

- Тиде пашам вуйлаташ мыланем ӱшаненыт. Советышке Национальный президент школ-интернатын директоржо, марий йылмым туныктышо Л.Г.Иксановым, Параньга район Куянково школышто татар йылмым туныктышо Г.М.Сафинам, филологий шанче кандидат, доцент Л.С.Матросовым, Йошкар-Оласе 29-ше номеран йочасадым вуйлатыше Л.С.Ильинам пуртымо.

- Тушко кажне кумылан ег ушнен кертеш мо?

- Шочмо йылмым туныктышо, тыгак шочмо йылмым виянгдыме пашам виктарен шогышо мер ушем-влак ушнен кертят.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Мут поянлык

Мардежым (южым) чумен кошташ - паша деч посна яра перныл кош-таш.

Тул-вӱд вошт лекташ (эрташ) -

илишыште шуко йӱштӧ-шокшым ужаш, нелылыкым, йӱсылыкым чыташ.

(Ф.Т.Грачеван «Марий фразеологий мутер» книгаже почеш.)

Увер

10 декабрьште Энерсола школышто Марий тиште кечылан пӱлеклалтше конкурс эртыш. Тунемше-влак марла почеламут лудмо конкурсышто тагасышт. Шочмо йылме дене йонгалтше почеламут-влак чоннам куандарышт.

Диана АЛЕКСАНДРОВА.
Морко район.

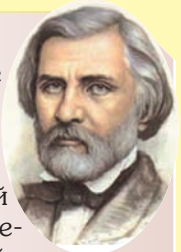
Иванова «Эллан пӱлеклалтеш» сылнымут салоным эртарыш. Тыште ме И.С.Тургеневын илыш корныжым да сылнымутшым шарналтышна. Тунемше-влак икмыняр почеламутшым сылнын каласкалышт. Тудын возымыжым колышташ моткоч келша: кажныштыже шочмо элым уло чон дене йӱратымыже шижалтеш.

Диана СОКОЛОВА, 8-ше кл.

Кужӱнер, Конганур.

Шарнена

Кумдан палыме руш писатель И.С.Тургеневын шочмыжлан тений 200 ий темын. Тиде лӱмгече вашеш руш йылмым да литературым туныктышо Марина Ильинична

Иванова «Эллан пӱлеклалтеш» сылнымут салоным эртарыш. Тыште ме И.С.Тургеневын илыш корныжым да сылнымутшым шарналтышна. Тунемше-влак икмыняр почеламутшым сылнын каласкалышт. Тудын возымыжым колышташ моткоч келша: кажныштыже шочмо элым уло чон дене йӱратымыже шижалтеш.

Диана СОКОЛОВА, 8-ше кл.

НОРОЖСТИСЖИТТ - Могай мут-влак шылыныт?
НОСРОКНАТИСНАТ
ТАШОЖЗРНОЖТРИ

Йылмын ойжо - уш-акылын койышыжо.
Калыкмут.

- 🏠 Лаштыкем
- 📁 Увер
- 💬 Серыш
- 👤 Йолташмыт
- 👥 Тушка
- 📷 Фотосүрет
- 🎵 Мурсем
- 📺 Видеосүрет
- 🎮 Модыш
- 👤 VK Pay
- 🛒 Сату
- 📄 Документ

«Вконтактыште» – марла

Илышна түрысnek электрон корнышко шогалын. Теве «Вконтакте» соцкылыште изижат, илалше-влакат шинчат. Йолташ-влак дене кутырена, фотографийым, видеом, кином ончена, шке шонымашнам возена. Facebook, Instagram, Twitter, Viber, Whatsapp – чылажат рушла. Шукерте огыл куан увер тольо – «Вконтакте» соцкылым марий йылмыш кусарыме, соцкылын пүтынть интерфейсшым марландыме.

Кусарыме пашам икымше гана 2013 ийыште шуктеныт. Но түрлө амаллан көра марий йылме соцкыл гыч лектын возын. Тений ноябрь гыч декабрь марте 3 енан команде кыртмен пашам ыштен. Тиде финн-угор тўняште кумдан палыме программист, марий йылме верч йўлышö Андрей Чемышев, Астрахань ола гыч тале историк да йылмызе, шкевужа марий йылмым тунемше Федор Алексеев, Йошкар-Олаште шочшо, кызыт Москошто илыше историк да түрлө йылмым тунемаш йöратыше Татьяна Григорьева.

Ынде шола
могырышто вер-
ланыше рада-
мыште тыгай
шомак-влакым
ужын кертына.

Мутлан, пытаргыш вич ийыште руш йылме гыч марий йылмышке ятыр у мут куснен: «страйк», «стрим», «таргетинг» да молат. Кузе нуным кусараш? Але тыгак кодыман мо? Нине шомак-влакым кусараш термин уке. Кугу польшым поэт Г.Сабанцев-Ояр пуэн. Изирак мутерымат чумыреныт. Тудым интернетыште муаш лиеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Марий йылмыш кусараш теве мом ыштыман: настройкыш пурман да «язык» манаште руш йылме олмеш марий йылмым кычал муман.

Лўмгече

Я.А.Алексеевын шочмыжлан 125 ий темме вашеш

1. Я.А.Алексеевын шоялўмжö.
2. Марий литературышто могай произведенийже дене палыме?
3. Икымше произведенийже могай лўман лийын?
4. 1929 ийыште Москошто лекше ойлымаш сборникын лўмжö.
5. 1935 ийыште 5-ше класслан «Марий грамматика. Морфологий» книгаг кө дене пырля луктын.

Вашмут-влакым луген пумы:

«Öрмök», Н.С.Мухин, Яков Элексеин, «Нужна ий», «Корак».

Эрвел төрза
Наталья Алексеева – Башкортостан Республик Мишкан район Чорай гимназийын 11-ше классыштыже шинчымашым пога. Туныктышыжо – О.В.Иркабаева. Пошкырт кундемшыште республикысе олимпиадыште марий йылме да литератур денен сенышыш лектын. А регион-влак кокласе олимпиадыште икымше лийын. Тылеч посна Наташа В.Абукаев-Эмгак, Я.Ялкайн лўмеш сылнын лудмаш конкурслаште вийжым терга.

#оемденекелшет?

Марий кугыжаныш университетын 4-ше курсышто тунемше студент-влак түрлө школышто практикым эртеныт. Йоча-влакын шочмо йылмым тунемаш кумылышт уло мо?

О.О.АЛЕКСЕЕВА:

– Мый Волжский районысо Карай школышто практикым эртенам. Марий литературым тунемаш йоча-влакын кумылышт уло. Сылнымутан произведений-влакым куанен лудыт, содержанияжым сайын умылат, лончылаш йöратат. Йылме дене урок нелынак кая, түрлө йöным кучылын, урокым онайын эртараш тыршенам.

Уста улыт

А.БАЙКОВАН фотожо.

Унчо школышто марий йылмым уста да чолга кок туныктышо, Р.Н.Петрова ден Л.К.Игнатьева, туныкта. Теле тылзын 7-ше кечынже Морко кундемын түрлө шк о л ы ш т ы ж ö этнокультур предметлам туныктышо-влак нунын усталыкышт дене палыме лийна. Людмила Константиновна 7-ше классыште шочмо йылме урокым ончаш темлыш. Римма Николаевна 6-шо классыште ИКН предмет дене виш урокым эртарыш. Вара тунемше-влак мастарлыкышт дене куандарышт.

Е.В.ГРИГОРЬЕВА,

Морко районысо методушем вуйлатыше.

Мут аршаш

Пагале

Марий йылме ден ойлем, Тудым чотак пагалем. Чын, моторын кутырат Ялыштат да олаштат. Шочмо йылмым палыман. Тудым чот йöратыман.

Валя КУШАКОВА.
Советский, Ушнўр.

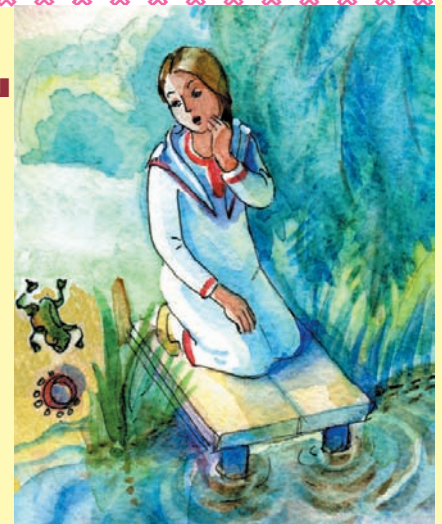
**И.О.ДАРЫН
«ТАРГЫЛТЫШ»
ОЙЛЫМАШЫЖЕ ПОЧЕШ**

Пелиўд лишемеш. Омо алят ок шу. Кө мом ужын-колын - ойлыштыт.

«**Ожно** Нурьял марий Пивлат ўдырым налын. Сўан деч вара арня эртымек, шудо солаш толыныт,» - каласкалаш тўнгале Онисим кугызай.

Кечывал марте шудым солымеке, оръен вате агур тўрыш шўргө мушкаш миен. Кидшолжым кудадын, ошман серыш пышта. Ала-кушеч кугу ужава кидшол ўмбак юшт тёршталта. Кидшол - вўдышкө.

Келгат огыл, койынак кия. Оръен вате тудым вўд гыч лукташлан нөлпө укшым кучалешат, утларак кумык лиш.

Укш тодылалт кая. Пивлат вате - вўдышкө. Агур келге. Пуренгая. Садлан «Пивлат вате агур» маныт.

Тиддеч вара агур лишне моткоч мотор вате лийын конча. Йогырган Опанас тиде мотор ўдырамашым ужмеке, ондалнеже, шупшалнеже улмаш. Но ўдырамаш иканаште йомын каен. Опанас ончалеш - агур поргемыш ик гана тошкалаш веле кодын.

Йогорка кугызаланат Пивлат ватын агурышто колым кучымыж годым тувыр вол кутыш чортан кончен. Йогорка тудым өршака дене шуралтен колта - кол огешат тарване. Ыреслалтме деч вара шып кийыше колет агурыш пикшла чымалт возеш.

Йомак колтышын ойжо йоча-влакым лўдыкта. Осал деч аралташ манын, малаш вочмо деч ончыч кўртнө печым ыштат.

Онисим возешат, мален колта. Йочан омо уке. Тул йыр шинчын, йырым-йыр ончыштыт - пычкемыш гыч ала-мо лекшашым эскерат.

УМБАКЫЖЕ ЛИЕШ.

Ф.Лебеван сўретше-влак.

Вачий ден Чачий

Урем дене ошкылеш Вачий,
Вараш ынеже код Чачий.
Ошма чонгаш вашкат модаш –
Уке, ок лий вараш кодаш.
Юарлыме тораш шокта:
Иза шўжаржым пеш мокта.
Тенгечак келшышт кутырен
Каяш, машиным шўдырен.
Паша чонгаште пеш шолеш.
Вашке Ондри, Петю толеш.
Ньога-влак, чумырген иктеш,
Шуэсе кутко гай ик еш.
Кö роком

мўгырен конда,
Кö кочкашат
каяш монда.
Паша шолеш,
кид-йол модеш,
Пўжвўдым вел
ўшташ кодеш.

Вачий фундаментым опта,
Вашке ачаленат шукта.
Чачий изаж воктен полша,
Тудлан пелен лияш келша.
Кочкаш пукша, чылам шона
Да тутло кочкыш ден шуна.
Молат кыртменак толашат,
Петю, Ондри – чылан тыршат.
Гўжлат изи мўкш гай чылан.
Йоча еш пенгыде кылан.
Кас марте пöртым ачалат,
А тый ньогатым кычалат.
Е.ИВАНОВА.

26 декабрь

Пöлекын кечыже

Йоча-влак,
вашке У
ий, а те
Йўштö
кугыза деч
могай пöле-
кым вучеда,
мыланна
возыза.

Сўретым чиялте.

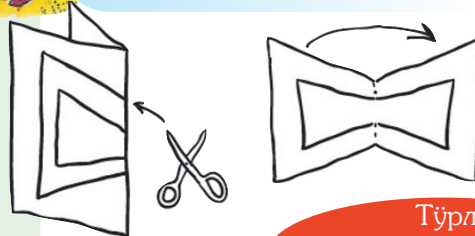
Ковалан полша

Параньга район Кугу Пумарий школышто тунемше Максим Лапин комбигыже-влакым «Вик-вик!» – кычкыралешат, нуныжо тыманмеш воктекше куржын толыт. Максим Лидия Викторовна коваже дене сурткайыкым изишт годсек тыге тунуктеныт. Мо онайже: кид гыч киндым кочкыт. Тыгаяк фотом тудо «Ямде лий» газетын эртарыме «Суртвольык да мый» конкурсыш колтен ыле. Сенышыш лектын. Максим ден аваже, Татьяна Евгеньевна Лапина, редакцийыш унала толыныт. Рвезе моткоч куанен. «Кенже гоч 9 комбигым ончыдем да дрессироватлыдем арам ыш лий», – шыргыжалын ойла рвезе.

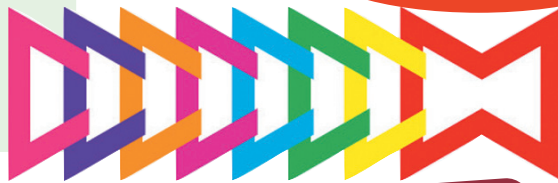
Авторын фотожо.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Мастар кид

Тўрлö
тўсан кагаз гыч гирлян-
дым ыштыза.

Онай

Меран

Ончо, кузе тöрштылам.
Рывыж, воктечем коран!
Ужат, таче мый улам
Лўддымö чолга меран.
Поктен от шу, кудалам.
Рывыж, воктечем коран!
Тышке-тушко ончалам.
Улам весела меран.
Н.ИЛЬИНА.

Кугу гыч тўналын,
изи марте могай мут
лектеш?

Сай осалым сенгышаш

Тўняште шуко тўрлö ен ила. Чыланат икте-весе деч мо дене гынат ойыртемалтыт. Мый калыкым кок тўшкалан пайлем: сай да осал. Мыйын шонымаште, шолышташ, моктанаш йöратыше, кредалын, вурседылын, йўын коштшо еным нигö ок пагале. Кажне айдемын могай улмыжым кутырымыж гычак палаш лиеш. Пашам ыштымаште икте-весын койыш палдырна. Но илышыште поро кумылан, сай айдеме шукырак лийшаш. Вет керек-кунамат сай осалым сенгышаш.

Анастасия МИХАЙЛОВА.
Морко, Шўргыял.

Ме, Курык-йымал ялысе йоча-влак, тельын толмыжым чотак вучышна. Молан манаш гын, ече дене кошташ, издер дене, коньки дене мунчалташат вер ситышыш уло. Курыкшо кудыжо келша, тушко курж да мунчалте.

Ангелина ОГНЕВА.
Морко район.

Ожнысо йольече лу гыч ыштыме лийын. Сибирьын да Китайын йўдвельшытыже коньким ышташ йöршеш вес материалым кучылтыныт: сибирякшамыч – моржын клыкшым, китаец-влак – бамбук вургым.

КОНКУРС!

Егор ВАСИЛЬЕВ.
Провой, Кожласола.

Камилла БЕССОНОВА.
Волжск ола.

Рамзан КИЛПИНЕН.
Йошкар-Ола.

Илиза ГАБДУЛЛИНА.
Йошкар-Ола.

530 числа 106 деч
мыняр гана кугу?

«Сöрал вуйчием»

Кок икгай маскым му.

Лум пырчын вес
пельжым сүретлен
пыгаре.

Мичу эрдене ма-
лен кынелын. Тудын
пел шинчаже веле почыл-
тын. Изиш лиймеке, ава-
жан ойла:
– Авай, пел шинчамже
эше мала ала-мо.

Линийым треугольник
йймач да онго үмбач улы-
рен, тўналтыш гыч мучаш
марте эрте.

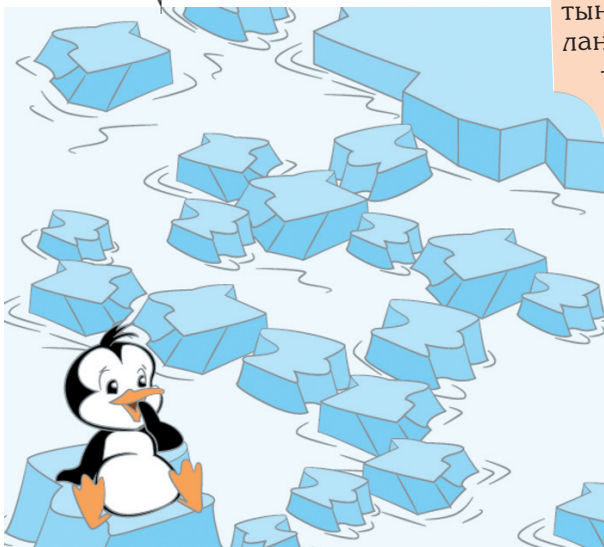
28 декабрь – Кинон кечыже

Йошкар-Олаш кинон
ончаш Марий Турек район гыч
28 йоча толын, а Шернур гыч
– 54. Оласе школлаште туне-
мше 82 йоча погынен. Зал
200 веран. Залыште мыняр
– яра вер кодын?

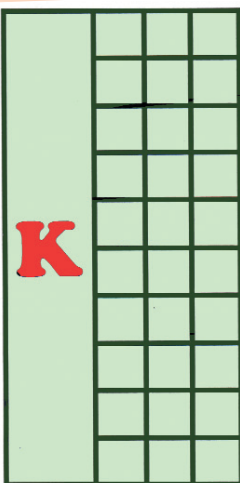

1. Небо.
2. Коза.
3. Жрец.
4. Жених.
5. Синица.
6. Бабушка.
7. Тётя.
8. Кисть.
9. Дедушка.
10. Радость.

Ольга СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Пингвиндан, ий гыч ийыш тöрштылын,
кугу ийыш миен шуаш полшыза.

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ 2416.
Формат – А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lji@mari-el.ru,
yamde_lji@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lji.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикысе культур, пе-
чать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» кугыжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газетым редакцийште погы-
мо да верстатлыме, «СТРИНГ»
ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч
савыктыме. Типографийн адресше:
424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследийым ара-
лымаште законодательством шуктен шо-
гыным эскерыше Федеральный службн
Приволжский федеральный округысо уп-
равленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

Газетым Печать да массовый
коммуникаций шотышто
Федерал агентствын окса
полышыж дене лукомо.

0+

Печатьыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шоныма-
шышт түрлө лийын кертыт. Се-
рыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издательн адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооружённый Вийн
70-ше идалькыше урем, 20 (почтовый)
Энерүмбал Амстердам, 1
(фактический).